

En projektsammanfattning av
Förskolan Skattkistan
läsåret 21/22

Intryck, uttryck avtryck – barns relation till omvärlden

För en hållbar framtid i ett lustfyllt lärande.-
Vårt syfte är att utforska omvärlden och skapa
förutsättningar för delaktighet och demokrati.

Genom att

Möta omvärlden utifrån olika perspektiv

Lyfta fram och fördjupa vårt sätt att arbeta med delaktighet
och demokrati på förskolan.

Utveckla varje barns kommunikativa uttryckssätt.

Uppleva och utveckla vår närmiljö till ett lustfyllt lärande.

Utveckla vårt digitala arbetssätt.

Projekt -Förskolan Skattkistan

Läsåret 2021 2022

> www.gotene.se

Redan innan introduktionen hade vi tankar på hur vi utifrån projektsyftet ville introducera vårdnadshavarna och barnen. Vårdnadshavarna fick ta kort på sina hus och tillsammans med sitt barn skapa ett klosshus.

Klosshusen och husbilderna användes i miljöerna och skapade många samspelssituationer. Barnen upptäckte varandras hus och knackade på hos varandra. De var varandras inspiration och samspelade i husmiljön på ett sätt som de, frågade, kommenterade).

"Förskolan skall ge alla barn förutsättningar att utveckla

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld," Lpfö 18

"Vårt hus"
En sång från
urplay.se

Babblarna har tillsammans med karaktärerna och egenskrivna sånger fångat barnens intresse och bidragit till barnens lärandeprocesser. Vi har använt oss av TAKK som är ett komplement till det verbala språket.

"Bilder, ljud, musik och andra uttryck kan utgöra en kommunikation i sig, inte bara vara komplement till det skrivna språket. Att våra barn får mötas runt olika typer av bilder hoppas vi skall bli en brygga till att de så småningom skall kunna omvandla abstrakta, lästa och berättade ord till bilder inne i huvudet.

Vi vill ge dom en egen inre bildbank, som en hjälp att tolka olika saker de stöter på i sin tillvaro och i processen att förstå sin omvärld" ur Barnbokensmagi sid 159 Marie Eriksson, 2017.

Barnens intresse för bussarna som kör utanför gården gjorde att vi skapade egna bussar och gick på studiebesök till busstationen.

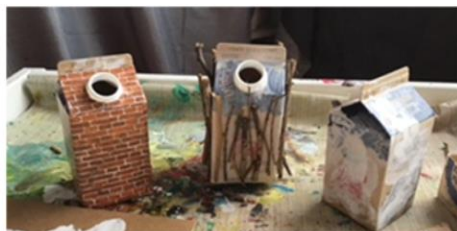
VEM BOR HÄR?

Vårt syfte med projektet var att skapa igenkänning, trygghet, möta begrepp som lika-olika, få förståelse för omvärlden, vara språkutvecklande och uppmuntra till skapande. Detta för att barnen skulle känna sig delaktiga under demokratiska former.

HUR KAN MAN BO?

"Vem bor här?" har utvecklats till "Hur kan man bo?" Barnen har fått ta del av berättelsen om de tre små grisarna. Skapande, berättande, bilder, dramatisering har på ett lustfyllt sätt visat barnen olika sätt att bo.

Intryck uttryck avtryck barns relation till omvärlden

För en hållbar framtid i ett lustfyllt lärande

Vårt syfte är att utforska omvärlden och skapa förutsättningar för delaktighet och demokrati

Förskolan Skattkistan – Pärlan

Erfarenheter och möten

Barnen hade med sig erfarenheter och upplevelser som uppmärksammades och förvaltades till nya möjligheter och äventyr i sitt lärande av omvärlden.

Vi introducerade en ny karaktär på hemvisten; Umpe. En digital bok som var ett nytt arbetssätt och gav nya möjligheter till utveckling. Vårt syfte var att stärka socialt samspel, lek och språkglädjen.

Umpe och hans vänner fångade barnens uppmärksamhet, det tog vi tillvara på i undervisningen.

Vi tog tillvara på **karaktärerna** när barngruppen skulle lära känna varandra och våga inför varandra.

En röd tråd i vår utbildning och som håller ihop vår hemvist.

Möten i omvärlden

Vi upplever och är med om många möten i samhället, i omvärlden. Processer som startat i omvärlden tar vi vidare på förskolan.

Mötesplatsen är en gemensam plats och upplevelse.

Vi får **intryck** som fångar och lockar barnen att **uttrycka** sig. Vi reflekterar tillsammans och detta leder oss vidare i projektet, vi fångar upp barnens intressen, frågor, utmanar och tillför material, metoder och perspektiv som ger en fördjupad undervisning till ett lustfyllt lärande.

"Förskollärarna står i ständig dialog med barnen om vad som för dem är intressant, viktigt och meningsfullt" Engdahl, I & Eideval, C. (2018) s. 121

Vi upplever att barnen inspirerar varandra. Projicering av bilder och filmer har väckt nyfikenhet hos barnen, gett dem en annan dimension. Barnen återberättar egna upplevelser och gör paralleller med sina tidigare erfarenheter till nya kunskaper.

Kanin & Igelkott med **barnkonventionen** har även varit ett verktyg att stärka demokratin och värdegrunden.

Ateljé

Det som inspirerat och fördjupat barnen vidare har gett dessa **avtryck**;

- Umpes kalas
- Umpes vinterlandskap
- Färg och sorteringsmiljö
- **Buss** i olika uttrycksformer
- **Hus**
- Odling
- Former och mönster
- Ljusbord

Språkglädje

Barnens intressen och förslag har tagits tillvara och styrt vad vi har tillfört för material och utmanat barnen;

- Umpes värld
- Bokstäver/siffror och matematik
- Rim, ramsor och sång
- **Presentation**
- Ordbilder, samtalskarta
- Högläsning, även digitalt
- **Ljusbord**
- **Berättarpåse**
- Samtal/ord/namn bilder i träffen

Reflektion

Vi i arbetslaget **reflekterar** tillsammans, kollegialt lärande och detta ger **kvalitet** i vårt arbetssätt i utbildningen som fler idéer och ingångsvinklar samt ger en mångfacetterad helhetsbild på barnet. Kontinuerliga reflektionsstunder, pedagogista och kompetensutbildning har bidragit till att stärka vår **undervisning** och arbete.

Bilder och foton som finns i miljöerna har stöttat barnen att reflektera och inspirera vidare i samtalet. På Pingpong får barnen och vårdnadshavarna möjlighet att reflektera tillsammans, vilket skapar **delaktighet**.

Lustfyllt lärande

Gemensam uppstart och **storsamlingar** skapar en Vi-känsla på Skattkistan där vi tar del av varandras arbete med projekt och inspirerar vidare.

Umpes lekvärld fick en mycket viktig och betydande roll för barnen i våra **undervisningsmiljöer**. Här får barnens olika intressen och funderingar, delaktighet och skapande givit näring i undervisningen.

Detta är **hundraspråkigheten** för att hitta varje barns ingång i projektet.

Fantasi, nyfikenhet, samspel, empati och kommunikation är förmågor som utvecklats och stärkts. Personalen har varit lyhörda och härvarande och kunnat undervisa till ett lustfyllt lärande som skett hos barnen.

"En lekvärld kan beskrivas som en fantasivärld som barn och pedagoger skapar, träder in i och tillsammans leker i." Nilsson, M et al. (2018) s. 35

Lekmiljöerna förändras efter barnens intressen och vi utformar dem tillsammans

Hållbar framtid

Vi uppmärksammar barnen på **naturens resurser** i utbildningen.

- Skapa med naturmaterial
- Insektshotell
- Kretslopp, mask och odling
- Tar hand om varandra, **empati**
- Papper och vattenförbrukning
- Matsvinn
- Klimatsmart material
- Vistas i naturen
- Naturfilmer

Intryck uttryck avtryck barns relation till omvärlden

För en hållbar framtid i ett lustfyllt lärande

Vårt syfte är att utforska omvärlden och skapa förutsättningar för delaktighet och demokrati

Förskolan Skattkistan Rubinen

DIAMANTENS PROJEKT 2021 - 2022

Inledning

Under året på hemvisten Diamanten har vi arbetat med vårt projekt genom att lyfta fram och fördjupa vårt sätt att arbeta med delaktighet och demokrati på förskolan. Möta omvärlden, uppleva och utveckla vår närmiljö till ett lustfyllt lärande.

Vi lägger stor vikt vid gemensamma erfarenheter och upplevelser här på förskolan. Verktyg för att uppnå detta är att använda oss utav gemensamma karaktärer, storsamlingar och reflektioner tillsammans med barnen.

Vårt mål är att arbeta med att utveckla varje barns kommunikativa uttryckssätt för att stärka den personliga språkutvecklingen. Vi arbetar även utifrån ett hundraspråkligt perspektiv och erbjuder barnen många olika sätt att uttrycka sig på. Vi har också haft som mål under läsåret att utveckla vårt digitala arbetssätt.

Vi har valt att lyfta fyra olika spår i projektet som varit viktiga för barnen på Diamanten: omvärlden, karaktärerna-sociala berättelser, snäckorna och berättarpåsen.

Omvärlden

Omvärlden kan vara väldigt stor för ett barn men också väldigt liten, en personlig upplevelse av det som finns runtomkring oss. Enligt förskolans läroplan ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld (Skolverket, 2018).

En plats som Diamanten har besökt kontinuerligt i vår omvärld är Mötesplatsen. I början av läsåret fick barnen tillsammans med de nya kompisarna på hemvisten i uppdrag att dokumentera vad som fångar deras intresse på Mötesplatsen. Barnens intryck från Mötesplatsen/omvärlden bearbetades på olika sätt. Barnen målade i ateljén, skrev sånger och berättelser samt använde sig av bygg och konstruktion. Barnens bearbetade uttryck lämnades sedan tillbaka till omvärlden och blev ett avtryck på Mötesplatsen.

Vi värnar om barns perspektiv, att barnens tankar och funderingar skall komma fram. Genom reflektionen hittar vi olika ingångar till planerad undervisning som stärker deras kognitiva förmåga och utveckling. "Ett barnperspektiv kan vi som vuxna försöka utveckla genom att försöka se tillvaron med barns ögon i olika sammanhang. Barnets perspektiv däremot kan vi bara få på ett sätt – genom att barnen själva får komma till tals om hur de ser på ett själv och sina liv." (www.friends.se).

Karaktärerna – sociala berättelser

Under hösten blev karaktärerna Fröet, Masken, Snäckan och Biet betydelsefulla för barnen i många olika sammanhang. Masken och Fröet följde med från Rubinen in i den nya bangruppen på Diamanten i augusti. Snäckan och Biet introducerades vid den gemensamma projektupptakten.

Karaktärerna har funnits med i våra olika miljöer på förskolan. Barnen har kunnat ha med sig dem i olika sammanhang, både i den fria leken och i planerad undervisning. De har även varit med oss när vi rört oss ute i samhället. Barnen har varit delaktiga i framställandet utav vår projektmiljö inomhus, de har kommit med idéer kring vad som ska kompletteras med. "Genom att planera miljöer med ett kognitivt innehåll som intresserar barnen kommer undervisningen att leda till såväl lärande som ordning och trygghet" (Ann Pihlgren, Att skapa lärande undervisningsmiljöer, 2017).

Vi har använt karaktärerna för att lyfta frågor kring vänskap, relationer och arbeta med förskolans värdegrund. I dramatisering tillsammans med karaktärerna har pedagogerna vävt in olika dilemman som barnen kan ställas inför i vardagen på förskolan – "Kompis drama". Barnen återberättar och reflekterar kring vänskap och hur deras handlingar påverkar varandra. Barnens sociala berättelser med karaktärerna har utvecklat barnens demokratiska synsätt då de använder det i sin egen lek och i problemlösning. "I samspel med andra och ofta mer kunniga personer kan vi förstå sådant som vi tidigare inte begripit och göra ett språng i vår kognitiva utveckling. Barnens proximala utvecklingszon utvecklas"

Snäckorna.

Barnen på Skattkistan har under många år visat intresse för snäckor och sniglar, både när vi gått på promenad och när de hittat dem ute på gården. När vi fick möjlighet att väva in afrikanska jättesnäckor i vårt projekt så tog vi chansen.

Vi introducerade arbetet med snäckorna genom att två afrikanska jättesnäckor skickade filmer till barnen, där de i en så "het" på alla språk som är representerade på hemvisten och berättade om sig själva och att de gärna ville flytta till oss. Där startade en demokratisk process i samtal kring snäckornas inflyttning på vår hemvist. Barnen fick aktivt rösta om snäckorna skulle flytta hit. Det uppstod även ett konsekvenstänk om den andra gruppen skulle rösta nej. Ett tydligt resultat utifrån att barnen har förstått processen kring röstning. Vi pedagoger tydliggjorde för barnen att deras beslut låg till grund för att snäckorna fick flytta till förskolan. Röstning blev även det demokratiska verktyg vi använde för att bestämma snäckornas namn tillsammans. Säkrlat, hade vi ett festligt namnkalas!

I mötet med snäckorna har vi pedagoger gjort kopplingar och låtit barnen möta barnkonventionen, bland annat genom Kanin och Igelkott (Linda Palm, 2016) och barnombudsmanen (www.minarattigheter.se). Detta hoppas vi ger dem erfarenheter att relatera till senare i livet.

Snäckorna skapar möten mellan barnen, det skapas empati och omsorg. Vi har också märkt att snäckorna blivit en gemensam angelägenhet i hela huset, såväl hos barn som övriga vuxna som finns på förskolan. Genom att varje vecka utse en grupp snäckskötare har vi kunnat ta tillvara på barnens frågor och nyfikenhet. Utforskandet har vi dokumenterat i snäckskötarboken. Arbetet har gett barnen erfarenheter av hur man kan ta reda på sådant man inte vet, sådant man undrar över. Vi har även använt oss av olika digitala verktyg, såsom film, digitalt ägg, projicering av fotofilm i undervisningen och utforskandet av snäckorna.

Barnen står ofta vid terrariet och tittar och på så sätt ser vi att de

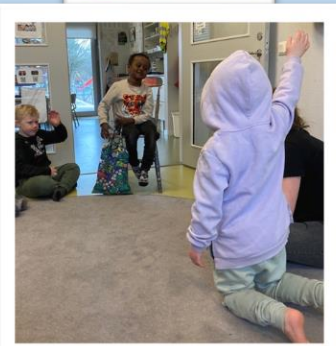
Berättarpåsen

Berättarpåsen har funnits med på Skattkistan under några år. Den har varit väldigt omtyckt av barnen. Den har varit ett bra hjälpmedel för oss att använda i projektet och det är ett arbetssätt som flera barn känt igen och det har gjort att barnen har kunnat lära av varandra. Genom berättarpåsen får vårdnadshavare möjlighet att bli delaktiga i projektet.

Syftet med årets berättarpåse har varit att vi tillsammans ska ta reda på vad som gör oss glada och får oss att må bra. Barnen berättar om det de har med i berättarpåsen och kompisarna/pedagogerna har möjlighet att ställa frågor. Varje barn får känna sig viktig, sedd och bli lyssnad på. Att berätta inför en grupp, lyssna och visa respekt inför den som berättar är en bra övning. Barnen ges möjlighet att ta del av varandras berättelser/varandras omvärld.

Frågeställningarna från oss pedagoger till barnens berättelser förändrades över tid för att utveckla barnens kognitiva tänkande. Vi har sett att barnen lär sig kommunikationsmodeller av varandra och att frågeformuleringarna har utvecklats hos barnen.

Efter att ha berättat för gruppen har varje barn fått gestalta sin berättelse på olika sätt, de har fått välja själva. Favoritbilen har filmats med greenscreen teknik, en studsmatte har skapats i lera, ett älskat gosedjur har byggts i lego, en favoritplats har blivit till en bok och familjemedlemmar har målats i ateljén för att nämna några exempel. Barnen har inspirerats av varandra och tillsammans har vi mött många olika material och tekniker. I arbetet med berättarpåsen har olika återkopplingsmoment arbetats fram – som både barn och vårdnadshavare kan använda sig av.

Intryck uttryck avtryck barns relation till omvärlden

För en hållbar framtid i ett lustfyllt lärande

Vårt syfte är att utforska omvärlden och skapa förutsättningar för delaktighet och demokrati

Förskolan Skattkistan – Diamanten

Pedagogernas processer

Att komma fram till strategier

Strategier, är något som vi har fått jobba med mycket med. Vi har hittat lösningar tillsammans i reflektionen, vi har fått tänka; hur gör vi nu, vi har bollat tillsammans och löst det. Vi har inte varit rädda för att pröva. Vi har samtalat med varandra i hela huset om vilken strategi vi har valt så att alla är införstådda med varför vi gör som vi gör och gör lika. Vi som pedagoger har växt tillsammans. Vi har bett varandra ta över när vi känner att vi inte har klarat av situationen längre, det har både barnen och vi rätt till.

Det är ett finlir att möta varje barn och komma fram till hur vi möter dem. Man får fundera över; När ska jag backa och när ska jag sträcka ut en hand. Hur hjälper vi dem att bli sitt bästa jag? Vi ser över hemvistgränserna att kollegor har förändrat strategier med barn vi har haft tidigare och det blir en utveckling för barnen. För att komma ur en situation behöver barnen rätt stöd, det kan vara avgörande för barnets självbild. Vid reflektionen tar vi när det behövs tid att diskutera vilka strategier vi använder oss av till varje barn. Vi har lärt oss att zooma ut ibland och se utifrån helikopterperspektivet för att se helheten. Hjärnan ser ofta det som inte fungerar och det är viktigt att vara medveten om att det är så.

Varje barns intresse och behov

Alla barn har blivit delaktiga. Vi har delat in barnen i grupper efter intressen för att möta upp alla barn. Utifrån barnens intresse har det erbjudits många ingångar in i projektet. Vi har fått tänka; med vad kan jag utmana mer i utifrån det här intresset. Barnen uttrycker sig olika utifrån sina intressen. Alla barn behöver olika mycket space vid olika aktiviteter de är i. Vi flyttar över barn mellan grupperna så att barnen kommer till sin rätt. Vi vågar prova olika och nya konstellationer. Scaffoldning för oss innebär att vi finns nära barnen och hjälper dem i deras möte, ändrar och möter dem så att de får "rätt" utmaning. Vi anpassar så att de möter ett ex spel med rätt utmaning och lyckas.

En av våra pedagoger stöttar barnen genom att rita upp händelsen när barnen är i konflikter. Detta för att få åskådliggöra det de varit med om, vi ser att det är framgångsrikt för att stötta barnen.

Vi anpassar oss efter varje barn och hittar nya strategier för hur vi ska möta varje barn specifikt.

Uttrycksformer

Vi märker att när vi skapar spänning i projektet skapar det nyfikenhet hos barnen.

Vi har erbjudit barnen många olika uttryckssätt och material till exempel ull och lera. Vi ser det som ett tydligt resultat när barnen får välja vilket uttryckssätt de vill använda sig av själva så väljer de uttryck utifrån sin egen önskan och vi ser en mångfald i önskemålen och hur de tagit till sig de uttrycksformer vi introducerat.

Dramatisering med våra karaktärer fångar och engagerar barnen. Vi har dramatiserat dilemman som har fått barnen att fundera, vi har sett att barnen senare har spelat upp dessa dilemman själva.

Vi vågade utmana oss själva och de yngsta barnen genom att arbeta med språket på ett avancerat sätt. Vi lyfte fram alla barnens bokstäver tillsammans med en bild. Vi tecknade bokstäver för att ge dem kännedom om bokstäver.

Reflektion och gemenskap i smågrupper och i hela gruppen – för att skapa en överblick och kollegialt lärande tillsammans

För att synliggöra processerna och samla ihop oss i gruppen har vi skapat olika sammanhang för barnen. Vi har delat barnen i små grupper, träffats alla i hemvisten och haft storsamling i hela huset, alla är en del i både små och stora sammanhang. Det finns olika storlekar på grupperna, men det genomgående är att alla blir delaktiga och att det skapas en gemenskap i hela huset där det finns en igenkänning och en röd tråd.

Vid introduktionen på Pärlan krävdes en fast grupp, vi samlade alla barnen innan maten för att skapa en vikänsla i hela gruppen.

Bland Rubinerna gjorde vi barnen delaktiga i reflektion, liksom vi vuxna reflekterar.

På Diamantenens gemensamma träff med alla barnen tillsammans har vi berättat och delat med varandra vad vi har gjort.

Introducera nytt

Vi har sett att för att få fungerande miljöer krävs det att vi introducerar miljöerna i mindre grupper och mindre sammanhang innan vi öppnar upp miljöerna helt.

Som introduktion inom ett nytt område har vi använt oss av en film som vi skapat själva. Det var ett bra sätt, man kan se den flera gånger i olika konstellationer enskilt och ihop och alla barnen hinner bli delaktiga och introducerade på det sätt som passar dem bäst.

Vi märkte att barnen inte såg projektet och upptäckte att det var utspritt i flera miljöer. Vi flyttade om och tog in projektet i ett rum för att belysa det mer. Det blev tydligare för barnen när vi samlade ihop allt på ett ställe.

Ställa frågor

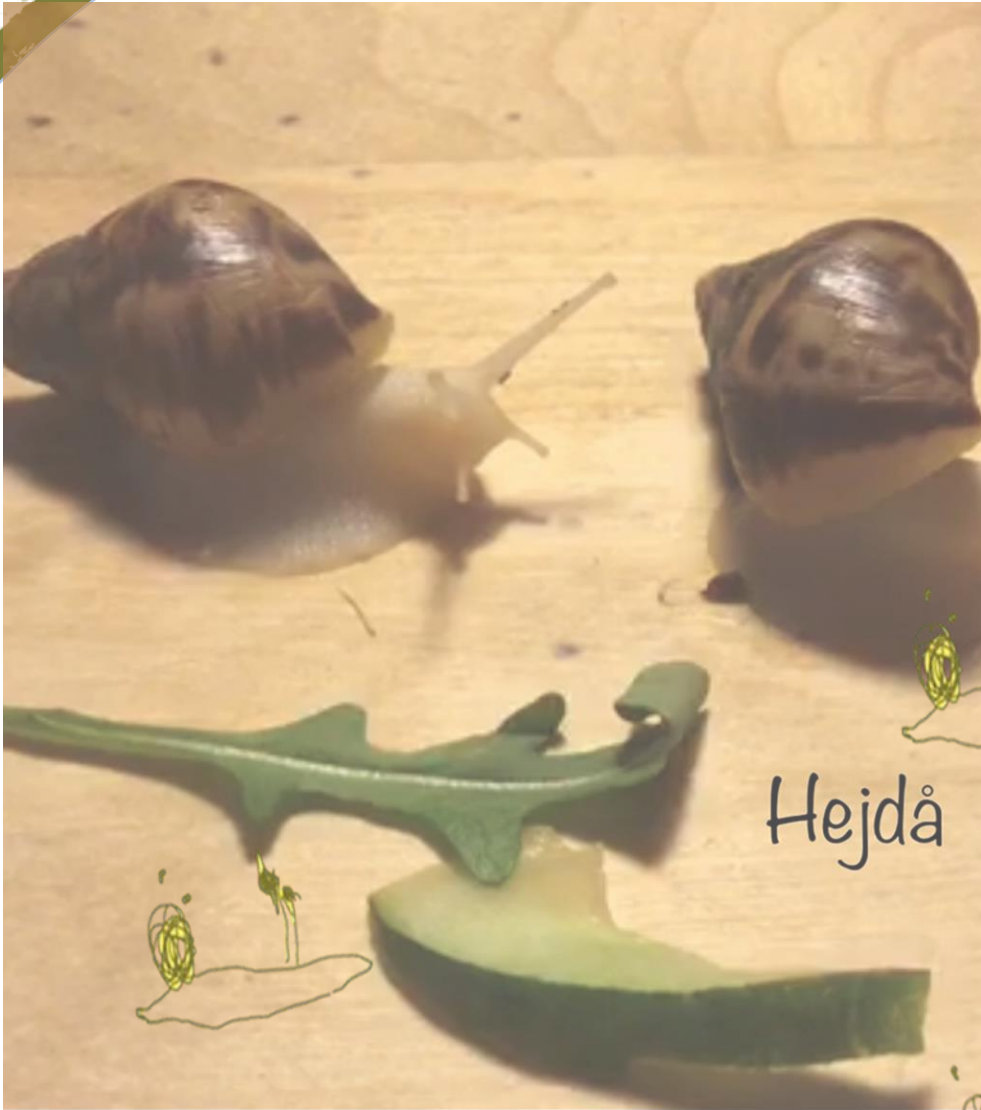
Genom utbildningen "undervisning i förskolan" har vi fått upp ögonen för frågor och hur vi ställer frågor i vår undervisning. Det ledde till att vi förberedde oss mer med frågor som vi vill ställa för att stötta barnen att komma vidare i sina presentationer. Barnen tog efter och utvecklade själva frågor, frågorna var väl genomtänka.

Vi lär oss genom nya erfarenheter

Vi har lärt oss från flera erfarenheter. När vi märkte att det inte funkade att ge barnen ett brev kopplat till projektet så fick det rinna ut i sanden.

När vi valde berättarpåsen märkte vi att barnen tog med sig leksaker. Vi hade hoppats på att de skulle ha med sig något kopplat till "vad får mig att må bra" Vi upplevde först att det blev smalt, men när barnen fick uttrycka sig via olika uttrycksformer som de själva valde blev det bredare. Med berättarpåsen skapades en delaktighet med de vårdnadshavare som valde att delta aktivt.

Hejdå